

УДК 7.05:741.6:159.9(477)

Рублик Маргарита Володимирівна, студентка кафедри дизайну
Волгін Юрій Євгенович, старший викладач кафедри дизайну
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Київ, Україна

ДИЗАЙН ПСИХОЛОГІЧНОГО ТРИЛЕРУ: ВІЗУАЛЬНА МОВА СПРАВЕДЛИВОСТІ ТА ГУМАНІЗМУ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ

***Анотація.** У статті досліджується роль книжкового дизайну у жанрі психологічного трилера як інструменту для візуальної рефлексії на ціннісні трансформації в сучасному українському суспільстві. Дизайн у цьому контексті розглядається не лише як естетична оболонка, а як повноцінний засіб комунікації, що формує емоційний зв'язок із читачем та створює простір для опрацювання колективних тривог. Дослідження обґрунтовує, що через продумані дизайнерські рішення жанр психологічного трилера стає не лише формою втечі від реальності, а й важливим культурним інструментом для осмислення складних соціальних та гуманістичних питань.*

***Ключові слова:** графічний дизайн, дизайн книги, книжкова ілюстрація, психологічний трилер, візуальна комунікація, ціннісні трансформації, гуманізм, українська книга.*

Вступ. У сучасному світі, який переживає глибокі зміни та невизначеність, жанр психологічного трилера виходить за межі простої розваги. Він стає своєрідним відображенням суспільних тривог і пошуку справедливості. Для українського суспільства, що проходить через історичні випробування, такі історії мають особливе значення — вони допомагають осмислити складні емоції, зрозуміти власні переживання та зберегти віру в людяність.

Водночас сила трилера проявляється не лише в сюжеті. Сучасний книжковий дизайн уже не сприймається як декоративне оформлення — він перетворюється на самостійну візуальну мову, яка може передавати емоції та ідеї. Колір, композиція, типографіка та ілюстрації здатні посилювати драматизм, передавати внутрішні конфлікти героїв і підкреслювати гуманістичні мотиви твору. Дизайн виступає не лише як засіб оформлення, а як інструмент мислення, що допомагає глибше відчувати і

зрозуміти сенс історії.

Матеріали та методи. У дослідженні використано поєднання теоретичних і практичних методів. Аналітичний метод застосовано для вивчення наукових джерел із теорії емоційного дизайну, психології сприйняття та жанрових особливостей трилера. Метод синтезу допоміг об'єднати інформацію з галузей графічного дизайну, мистецтвознавства та когнітивної психології, щоб сформуванати цілісне розуміння візуальної мови книги.

Мистецтвознавчий і компаративний аналіз дали змогу розглянути символіку візуальних рішень і порівняти різні підходи до оформлення видань у жанрі психологічного трилера.

Об'єктом дослідження є дизайн книги у жанрі психологічного трилера як засіб культурної рефлексії.

Предметом дослідження є засоби графічного дизайну — колір, типографіка та ілюстрація, що формують візуальну мову для передачі тем справедливості та гуманізму.

Результати. Проведене дослідження показало, що дизайн книги у жанрі психологічного трилера виконує багатошарову роль — від естетичної до концептуально-комунікативної. Як наголошує Дональд Норман [4], емоційний дизайн формує глибокий зв'язок між людиною та об'єктом через візуальні і сенсорні стимули. У книжковому контексті це означає, що графічні елементи здатні не лише супроводжувати текст, а й створювати емоційне тло, підсилюючи драматургію оповіді. Вони формують настрій читача ще до занурення у зміст, задають ритм сприйняття й допомагають глибше відчувати атмосферу твору.

Згідно з ідеями Шона Адамса [1], дизайн впливає на спосіб, у який ми мислимо й відчуваємо. У психологічному трилері це проявляється через використання контрастних кольорів, монохромних площин, напружених шрифтових рішень і лаконічних композицій, які підсилюють атмосферу невизначеності, страху або пошуку істини. Такі прийоми дозволяють створювати емоційну напругу та підкреслювати теми внутрішньої боротьби, справедливості та гуманізму.

Українські дослідження у сфері книжкового дизайну [2] підтверджують, що сучасна українська школа графічного дизайну тяжіє до синтезу змісту й форми, де візуальне рішення є логічним продовженням авторської ідеї. Дизайнери використовують символічні образи, метафоричну типографіку та стриману палітру для вираження

колективних переживань суспільства — болю, надії, прагнення до справедливості.

Як зазначає Оксана Здор [3], дизайн книги є результатом синтезу змісту й форми, де кожен елемент — текстовий, графічний або композиційний — виконує роль у створенні цілісного художнього образу. У цьому підході візуальна складова не лише супроводжує зміст, а й розкриває його глибинні сенси через колір, типографіку, ритм і структуру сторінки. У жанрі психологічного трилера такий синтез набуває особливого значення, адже дизайн допомагає передати емоційний напруження, внутрішні конфлікти героїв і загальну філософію гуманізму твору.

Таким чином, результати дослідження свідчать, що дизайн психологічного трилера перетворюється на самостійну візуальну мову, здатну комунікувати з читачем на рівні емоцій та ідей. Він стає засобом гуманістичної рефлексії, що дозволяє через естетику говорити про справедливість, моральний вибір і внутрішню людську гідність.

Висновки. Дослідження підтвердило, що дизайн психологічного трилера має важливе значення у формуванні емоційного й смислового простору книги. Завдяки поєднанню текстових і візуальних засобів оформлення створюється особливий тип комунікації, у якій дизайн виступає не лише як елемент оформлення, а як повноцінна частина художнього висловлювання.

Отже, дизайн психологічного трилера можна розглядати як інструмент гуманістичної комунікації, що допомагає суспільству через візуальну мову осмислювати складні теми добра і зла, провини та відновлення. Книжковий дизайн у цьому жанрі стає не просто естетичною складовою, а важливим культурним чинником, який сприяє збереженню духовних цінностей і розвитку критичного мислення читача.

Список використаних джерел:

1. Адамс, Ш. Як дизайн спонукає нас думати, відчувати, діяти // ArtHuss — Київ. — 2022. — С. 218-233.
2. Балабуха Н. М., Здор О. Г., Радько К. В. Дизайн книги як проєктна робота студентів освітньої програми «Графічний дизайн» Університету Грінченка // АРТ-платФОРМА. — 2024. — Т. 9, № 1. — С. 304-323. URL: <https://art-platforma.kmaesm.edu.ua/index.php/art1/issue/view/11/9> (дата звернення 19.10.25)
3. Здор О. Дизайн книги: синтез змісту і форми: мистецькі та наукові аспекти // Ерделівські читання – 2020: Матеріали XXV Міжнародної науково-практичної конференції (Ужгород, 2020 р.) — Ужгород: Видавництво УжНУ, 2020. — С. 145–148. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/38215/1/ZdorOG_articleErdely2020.pdf (дата

звернення 22.10.25)

4. Норман Д. А. «Емоційний дизайн: Чому ми любимо (або ненавидимо) речі довкола нас» // ArtHuss — Київ. — 2019. — С. 41-47, 53-58. URL: <https://drive.google.com/file/d/1LZM3dlir3DJ9GBxPpu3P61-1ePiUobki/view> (дата звернення 20.10.25)